

10 בדצמבר, 2024
ט' בכסלו, התשפ"ד

חשיפת ושיתוף מידע על ילדים ברשת על-ידי הוריהם (Sharenting)

רקע

1. אחת התופעות המרכזיות בהקשר של פרטיות ילדים ברשת היא תופעת החשיפה והשיתוף של הורים מידע על אודות ילדיהם ברשתות חברתיות, כגון פייסבוק, אינסטגרם וכו'. תופעה זו הוגדרה בספרות, בין היתר, כ-Sharenting, Oversharing, Sharenthood, ו-Sharenting (הלחמה של המילים Share ו-Parenting).¹
2. תופעה זו מיוחסת להורים המשתפים ברשתות חברתיות תמונות וסרטונים בהם מוצגים ילדיהם בסיטואציות שונות, והחושפים מידע אישי על אודות ילדיהם (כגון שמם, תאריך לידתם, כתובתם), ובכלל זה גם מידע רגיש כגון מידע רפואי או התנהגותי (או מידע מתוכו ניתן ללמוד על המצב הרפואי/התנהגותי/חברתי של הילדים).
3. חשיפה ושיתוף של הורים ביחס למידע על אודות ילדיהם ברשת היא תופעה רווחת.² לדוגמה, במחקר שפורסם בשנת 2018 נמצא כי הורים לילדים עד גיל 13 בבריטניה משתפים מדי שנה 71 תמונות ו-29 סרטונים של ילדם ברשתות חברתיות, וכי יותר מחמישית מהם (22%) מאפשרים לזרים לראות את הפוסטים שלהם.³ לפי רשות הגנת המידע הצרפתית (CNIL), יותר ממחצית ההורים בצרפת (53%) משתפים תוכן על אודות ילדיהם ברשתות חברתיות.⁴ בתחקיר שפורסם בפברואר 2024 ב-New York Times, נמצאו אלפי חשבונות של ילדות ונערות מתחת לגיל 13, המנוהלים על-ידי הוריהם באינסטגרם, ושלהם מיליוני עוקבים.⁵
4. שיתוף המידע וחשיפתו על-ידי הורים עשויים להתחיל כבר עם לידתו של הילד (כשאחד ההורים משתף את רגע הלידה ברשת בזמן אמת). כלומר, כבר מהשנים הראשונות של חייהם, מידע אישי רב על אודות ילדים עולה ונחשף ברשת באמצעות הוריהם, באופן היוצר עבור הילדים 'טביעת רגל דיגיטלית' (Digital footprint), העלולה ללוות אותם לאורך חייהם.

¹ Stacey B. Steinberg, *Sharenting: Children's Privacy in the Age of social media*, 66 EMORY L.J. 839 (2017).

² מתוך ראיונות עם הורים למתבגרים בישראל נמצא כי התופעה נתפסת לעיתים כהתנהלות "טבעית" של הורים וכחלק אינטגרלי ממצואות החיים בעידן הדיגיטלי. להרחבה: סאני קלב "נורמות חברתיות והזכות לפרטיות: מסקנות מתוך ניתוח עמדות הורים בנושא מעקב הורי וחשיפת הורים את ילדיהם ברשת (Sharenting)" **דין ודברים** יז 181, (התשפ"ד). בשנת 2020 ארגון ה-OECD הגדיר את התופעה כאחת מהתנהגויות ההוריות הצומחות בהקשר הדיגיטלי. ראו: [Hannah Ulferts, Why parenting matters for children in the 21st century, OECD Education Working Paper No. 222 \(Jun. 9, 2020\)](#).

³ [Nominet, More than 2.7m parents share family photos with complete strangers online \(Feb. 6, 2018\)](#)

⁴ [CNIL, Sharing photos and videos of your child on social networks: what risks \(Dec. 20, 2023\)](#)

⁵ [Jennifer Valentino-DeVries & Michael H. Keller, A Marketplace of Girl Influencers Managed by Moms and Stalked by Men, THE NEW YORK TIMES \(Feb. 22, 2024\)](#)

5. במרבית המקרים, ובוודאי כאשר מדובר בילדים צעירים, שיתוף המידע וחשיפתו ברשת נעשים על-ידי הורים ללא יידוע ילדיהם ומבלי לקבל את הסכמתם. אקט זה של הורים נתפס על-ידי חלק מהילדים, ובמיוחד בני הנוער, כבעייתי.⁶
6. הורים המשתפים וחושפים מידע על אודות ילדיהם ברשת עושים זאת, בין היתר, מתוך גאווה ורצון לחלוק את חוויותיהם עם אחרים. החשיפה והשיתוף מאפשרים להורים לנהל קשרים חברתיים, להשפיע על האופן שבו הם נתפסים על-ידי אחרים, להתייעץ עם הורים אחרים ועם גורמי מקצוע, ולייעץ להורים בנושאי הורות, חינוך וכו'.⁷ מעבר לכך, כפי שצוין באחת הסקירות השנתיות שחברת בזק מפרסמת אודות הרגלי השימוש ברשת, יש הורים המאמינים שחשיפת ילדיהם ברשת תעלה את כמות ה'לייקים', שיקבלו.⁸
7. במקרים מסוימים, החשיפה והשיתוף של המידע על-ידי הורים נעשים באצטלה של מעשה 'חינוכי'. בעניין זה קיימת תופעה של הורים המעלים תמונות או סרטונים של ילדיהם המציגים אותם באופן מביך – על-פי רוב, בעודם מחזיקים שלט שבו מפורטים המעשים ה'לא חינוכיים' שעשו – וזאת על מנת לביישם בפומבי (Online Public Shaming), ובמטרה 'לחנכם' ולהביא לשינוי בהתנהגותם.⁹ כמו כן, במקרים מסוימים, כגון במקרים של הורים ה'משתמשים' בילדיהם במסגרת שיווק ופרסום ברשת של מוצרים ואירועים, חשיפה ושיתוף מידע בנסיבות אלו עשויים להיחשב גם ככאלו הנעשים ממניעים כלכליים.
8. מתוך האמור עולה שבמציאות הנוכחית, מידע אישי רב על אודות ילדים – ממידע 'טכני' לכאורה הנוגע אליהם, דרך מידע רגיש וסרטונים מרגעים אינטימיים, וכלה במידע העלול להיות משפיל ומביך – מועלה לרשת על-ידי הורים (וכן בני משפחה אחרים כגון סבים וסבתות), וזאת במקרים רבים ללא הסכמת ילדיהם, וכפי שיפורט, באופן העלול לסכן את הילדים ולהשפיע על חייהם ועתידם.

⁶ Alexis Hiniker, Sarita Y. Schoenbeck & Julie A. Kientz, *Not at the Dinner Table: Parent's and Children's Perspectives on Family Technology Rules*, CSCW '16 Proceedings of the 19th ACM Conference on Computer-Supported Cooperative Work & Social Computing, 1376, 1385 (2016). דוגמה מפורסמת בהקשר זה נוגעת לשחקנית גווינת' פאלטרו, אשר בשנת 2019 פרסמה תמונה של בתה המתבגרת באינסטגרם. בתגובה לפרסום הבהירה בתה כי הפרסום מפר את הסיכום ביניהן, לפיו תמונותיה לא יפורסמו אלא בהסכמתה. לעניין זה ראו [Kate Lyons Apple Martin tells off mother Gwyneth Paltrow for sharing photo without consent](#), THE GUARDIAN (Mar. 29, 2019).

⁷ כגון הורים המעלים פוסט בפייסבוק בו הם משתפים הורים אחרים בקשיים שיש להם עם ילדיהם ומבקשים את המלצותיהם בנוגע לטיפול רפואי או התנהגותי מסוים.

⁸ בזק "החיים דיגיטליים - דו"ח האינטרנט של בזק לשנת 2019" (21.1.2020).

⁹ [Mandy Dawson The New Parenting Trend is Online Public Shaming: Is it Helpful or Hurtful?](#), MOMTASTIC (9. Jan. 2014).

סיכונים ואתגרים מרכזיים

9. ראשית, חשיפה ושיתוף של מידע על אודות ילדים ברשתות חברתיות – ובמיוחד מידע על אודות **מיקום** ילדים בזמנים מסוימים **ותחומי העניין שלהם** – עשויים להקל על זרים להגיע לאותם ילדים, ליצור איתם קשר, ולפגוע בהם. סיכון זה מוגדר, בין היתר כ- 'Stranger Danger'.

כך לדוגמה, הורים המשתפים ברשת חברתית כי ילדם משתתף בחוג מסוים, תוך שהם מפרטים את זמני החוג ומיקומו, עלולים להקל על גורמים שליליים להגיע אל הילד וליצור עמו קשר.

10. שנית, תמונות וסרטונים של ילדים (ובעיקר כאלו בגילאים צעירים), המשותפים ברשת על-ידי הוריהם, עלולים למצוא את דרכם לאתרים המציגים תמונות של ילדים בהקשרים מיניים, לרבות **אתרי פדופילים**.¹⁰

11. שלישית, מידע על אודות ילדים המועלה על-ידי הוריהם לרשת עלול להוות מקור מרכזי **להונאה ולגניבת זהות** לצרכי שימוש עתידי. לדוגמה, מחקר של Barclays Bank משנת 2018 מצא כי שיתוף מידע על-ידי הורים הוא 'החולייה החלשה' בסיכון להונאה מקוונת וגניבת זהות, ושהורים החושפים מידע רב על ילדים ברשת מסכנים אותם מבחינה כלכלית. הבנק העריך כי עשור של שיתוף יתר של הורים במידע אישי ברשת יגרום ל-7.4 מיליון מקרים בשנה של הונאת זהות עד שנת 2030.¹¹

סוגים מסוימים של מידע אישי – כגון תאריך ומקום לידתו של אדם, שם הנעורים של אימו, שם בית הספר בו למד, ושם חיית המחמד שהייתה לו בילדותו – משמשים לזיהוי ואימות זהות במסגרת ביצוע פעולות כלכליות, כגון הגשת בקשה לקבלת הלוואה, רכישת מוצרים ברשת, וביצוע עסקאות בכרטיסי אשראי. חשיפתו של מידע שכזה ברבים חושפת אפוא את נושא המידע לאירועים של גניבת זהות וביצוע הונאות בחשבונו. לפיכך, **חשיפת מידע שכזה על-ידי הורים בעת היות ילדם קטין, עלולה לסכן את הילד בבגרותו, ולפגוע בו קשות מבחינה כלכלית**. ככל שבעתיד תתרחב מגמת השימוש בזיהוי פנים למטרות זיהוי ואימות זהות, ייתכן שגם תמונות וסרטונים המשותפים על-ידי הורים ישמשו לשם ביצוע פעולות של הונאה וגניבת זהות.

12. רביעית, הורים המשתפים מידע על אודות ילדיהם ברשת עלולים לחשוף עליהם מידע – כגון מידע רפואי או תמונות וסרטונים – אשר פרסומם ברבים עלול, גם בהיעדר כוונה, **להשפיל את ילדיהם ולהביכם אל מול חבריהם**.

¹⁰ Sharon Kirkey *Do you know where your child's image is? Pedophiles sharing photos from parents'* [social media accounts](#) NATIONAL POST (Apr. 18, 2017)

¹¹ Sean Coughlan, *'Sharenting' puts young at risk of online fraud*, BBC (May. 21, 2018)

לדוגמה, הורים המפרסמים סרטון של ילדם המתבגר בו הוא נראה בהיותו תינוק עלולים להביכו מול חבריו המתבגרים. דוגמה נוספת עשויה להיות הורים המשתפים מידע רגיש על ילדם התינוק לשם התייעצות עם גורמי מקצוע או עם הורים אחרים (לדוגמה, על כך שהוא מרטיב בלילות), ולאחר מספר שנים, בזמן שהילד הפך מתבגר, המידע מתגלה ברשת על-ידי חבריו ומופץ ברבים.

13. חמישית, וכפי שצוין קודם לכן, העלאה לרשת של מידע אישי על אודות ילדים על-ידי הוריהם מייצרת עבור הילדים 'טביעת רגל דיגיטלית', אשר עלולה ללוות אותם לאורך חייהם ולהשפיע על עתידם.¹²

כך לדוגמה, הורים המעלים מידע על ילדם ברשת – כגון מידע על בעיות רפואיות מהן הוא סובל או סבל, על זהותו המגדרית או נטייתו המינית, וכן מידע ממנו ניתן ללמוד על התנהגות בעייתית שלו במצבים מסוימים – עלול "לפגוש" את הילד לאורך חייו ולהשפיע על עתידו, לדוגמה בעת קבלה לעבודה, בקשה לרכישת ביטוח, או בעת גיוס ליחידות מסוימות בצבא.

14. שישית, המידע הנחשף על-ידי הורים ו'טביעת הרגל הדיגיטלית' הנוצרת על בסיסו מאפשרים לגורמים מסחריים – כגון חברות מסחריות וענקיות הרשת – ליצור פרופיל מדויק של הילדים, אשר ישמש למטרות עסקיות ובכלל זה לצורך 'טרגוט' הילדים ושיווק ממוקד של מוצרים ושירותים.

15. שביעית, חשיפה ושיתוף של מידע על אודות ילדים על-ידי הוריהם עלולים לקבע את ה'פרסונה' של הילדים ברשת ואת הדימוי שלהם בעיני אחרים, ובכך להקשות עליהם לעצב ולפתח את זהותם הדיגיטלית ולשלוט עליה, בהתאם לרצונם.¹³

כך לדוגמה, הורים לילד מתבגר המעלים תמונה שלו מגיל צעיר עם 'גשר' ליישור השיניים, עלולים לקבע את דמותו ואת הדימוי שלו מול חבריו בהקשר זה, באופן שיקשה עליו לעצבם כרצונו, ולמשל למנוע ממנו את האפשרות לא לחשוף את העובדה שנוזקק בעבר ליישור שיניים.

מחקר שנערך בקרב מתבגרים מגיל 12 עד 14 מצא כי מתבגרים תיארו כי העובדה שהוריהם מעלים מידע לגביהם ברשת יוצרת פער וסתירות בין הדימוי שהם מנסים לבנות לעצמם ברשת לבין התכנים שפורסמו על-ידי הוריהם, וזאת באופן שעלול להביכם. המתבגרים ציינו בהקשר

¹² Tama Leaver, *Intimate Surveillance: Normalizing Parental Monitoring and Mediation of Infants* Becca Cawthorne, *Sharenting: how am I adding to my child's*; Online, SOC. MEDIA + SOC'Y 1, 2 (2017) להרחבה על נושא טביעות הדגל [digital footprint? UK SAFER INTERNET CENTRE BLOG \(Jun. 12, 2018\)](#).
¹³ Rachel Buchanan et al., *Post No Photos, Leave No Trace: דיגיטליות של ילדים והתנהלותם בנושא ראו: Children's Digital Footprint Management Strategies*, 14 E-LEARNING & DIG. MEDIA 275 (2017).
סאני קלב "מרחבי ילדות? פרטיות, מעקב וצמצום המרחב הפרטי של קטינים בעידן הדיגיטלי" משפט, חברה ותרבות ב 287-286 (2019).

זה שהורים צריכים לכבד גבולות, ולברור אילו סוגי פוסטים ניתן לשתף, באיזו תדירות ועם מי יתרה מכך, עליהם "לבקש רשות" לפני שהם מפרסמים פוסטים על ילדיהם.¹⁴

ויובהר, עצם העובדה שילדים משתמשים ברשתות חברתיות וחושפים מידע רב על עצמם, אינה מלמדת שהם אינם מבקשים לשלוט על הדימוי החברתי שלהם. לדוגמה, במחקר שנערך בקרב מתבגרים חולים נמצא כי למרות שימושם התדיר בפייסבוק, רובם לא חשף את מצבם הבריאותי לכלל 'חבריהם' ולמרביתם היה חשוב לשלוט על אופן הצגתם ברשת החברתית.¹⁵

הזכות לפרטיות של ילדים מול הוריהם

16. הזכות לפרטיות של ילדים בדין הישראלי מוסדרת תחת מספר מקורות שונים. במישור הבין-לאומי, סעיף 16 לאמנת האו"ם בדבר זכויות הילד, עליה חתומה מדינת ישראל, קובע בין היתר כי ילד לא יהא נתון להתערבות שרירותית או בלתי חוקית בפרטיותו ובתכתובותיו.

הזכות החוקתית לפרטיות עומדת לילדים במשפט הישראלי מכוח הוראות סעיף 7 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הקובע בצורה מפורשת כי "כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו". זכות זו חלה על קטינים, בין היתר, מהטעם שהזכויות המנויות בחוק היסוד חלות על כל אדם ללא הגבלת גיל.¹⁶ מאותו הטעם גם הוראות הדין הכללי בישראל בנוגע לפרטיות, לרבות הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: 'חוק הגנת הפרטיות') והתקנות שהותקנו מכוחו, חלות גם על קטינים.

17. ככלל, הזכות לפרטיות של ילדים עומדת להם גם מול הוריהם.¹⁷ זכות זו אינה מוחלטת, ולהורים עומדת האוטונומיה (ומכאן הזכות ולעיתים גם החובה) לקבל החלטות ביחס לילדיהם, לרבות כאלו הכרוכות בפגיעה בפרטיותם, אך זאת רק כל עוד הדבר עומד בקנה אחד עם חובתם לפעול לטובת ילדיהם, וכל עוד הם פועלים "כפי שהורים מסורים היו נוהגים" באותו הקשר.¹⁸ תפיסה זו אמורה להנחות הורים שעה שהם פועלים באופן העלול לפגוע

¹⁴ Ouvrein, G. and K. Verswijvel (2019), *Sharenting: Parental adoration or public humiliation? A focus group study on adolescents' experiences with sharenting against the background of their own impression management*, Children and Youth Services Review, Vol. 99, pp. 319-327, (2019)

¹⁵ כלב, לעיל ה"ש 13, בעמ' 287.

¹⁶ לענין תחולת הוראות חוק היסוד: כבוד האדם וחירותו ביחס לקטינים ראו ע"פ 4596/98 פלונית נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 145, 183-185, פס' 28 לפסק דינה של השופטת ביניש (2000). לענין זה יפים דבריו של פרופ' אהרן ברק, לפיהם: "במרכזו של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו עומד 'האדם'... הזכויות המוענקות בחוק-היסוד הן זכויות אדם, והן מוענקות לאדם... על כן מוענקות הזכויות לאדם הבגיר ולאדם הקטין". אהרן ברק פרשנות במשפט – פרשנות חוקתית 435 (1994).

¹⁷ דוגמה להכרת המשפט הישראלי בזכותם של ילדים לפרטיות מול הוריהם בהקשר הרשתי ניתן לראות בפסק הדין בת"ק (שלום ת"א) 53379-11-15 פלונית נ' אלמונית, פסקה 15 (נבו, 8.9.2016). במסגרת תביעה כספית בגין עוולת לשון הרע – שהוגשה בשם קטינה בגין דברים שנכתבו עליה ברשת על-ידי קטינה אחרת – נטען, בין היתר, שעל הורי הפוגעת היה לפקח על השימוש של בתם ברשת. בית המשפט לתביעות קטנות בתל-אביב דחה טענה זו וקבע ש"אין זה סביר לדרוש מהורה לבצע בילוש 24 שעות אחר מסרונים ו/או תמונות באינסטגרם ו/או סטטוסים בפייסבוק... נוסף על כך קיים הנימוק הערכי לפיו גם לילד הקטין יש זכות לפרטיות ולא ניתן לקחת ממנו את כל עניין הפרטיות בעניינים שכאלה".

¹⁸ סעיף 17 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962 קובע כי "באפוטרופסותם לקטין חייבים ההורים לנהוג לטובת הקטין כדרך שהורים מסורים היו נוהגים בניסיבות העניין".

בפרטיות ילדיהם, ובכלל זה כשהם שוקלים לחשוף ולשתף מידע אישי על אודות ילדיהם ברשתות חברתיות, שפרסומו עלול לפגוע בהם, במועד הפרסום או בנקודת זמן כלשהי בעתיד.

18. יובהר כי ככלל, שיתוף וחשיפה של הורה בנוגע למידע על אודות ילדו, כחלק ממערכות היחסים שלו עם אחרים ובמסגרת חשיפת מידע על עצמו ועל חייו, אינם אסורים כשלעצמם. ואולם, אין בכך כדי להכשיר חשיפה ושיתוף של מידע על אודות ילדו ברשתות חברתיות, בנסיבות בהן הפרסום עלול לפגוע בפרטיות הילד (וכנגזרת מכך גם באינטרסים נוספים שלו) ללא הצדקה ובהיעדר הסכמתו לכך (כאשר הוא בוגר דיו להעניק אותה).¹⁹

דוגמה לדברים ניתן לראות בפסיקות של ערכאות משפטיות באירופה. בשנת 2018 פסק בית משפט באיטליה לטובת נער בן 16 שתבע את אמו בגין פרסום תמונות ומידע על אודותיו בפייסבוק ללא הסכמתו. בית המשפט קבע שאם אמו של הנער תמשיך בחשיפת מידע הנוגע אליו או תסרב להסיר מידע שחשפה בעבר, היא תחויב בתשלום קנסות כבדים.²⁰ במקרה אחר פסק בית המשפט לערעורים בנורבגיה כי אם אשר פרסמה בפייסבוק תמונה וסרטון של בתה בוכה ללא הסכמתה, הפרה את פרטיות בתה, וחייב אותה בתשלום קנס.²¹

Sharenting - המלצות להורים

- בטרם אתם משתפים מידע על אודות ילדיכם ברשתות חברתיות **חשבו האם המידע עלול להשפיע לרעה על חייו ועל עתידו**. אם קיים חשש שכזה, רצוי להימנע מפרסום המידע, אלא במקרים שטובת הילד מחייבת זאת.
- **הימנעו ככל הניתן משיתוף מידע העשוי לאפשר לגורמים עוינים להגיע לילדכם** וליצור עמו קשר במרחב הפיזי או הווירטואלי, כגון נתונים על אודות מיקומו בזמנים מסוימים וקבועים; פרטי גישה אליו (כגון כתובתו, ומספר הטלפון שלו); תחומי העניין בהם הוא עוסק, וכן הלאה.
- **העדיפו שיתוף מידע על אודות ילדיכם ברשתות להעברת מסרים מידיים (כגון וואטסאפ) על פרסום מידע ברשתות חברתיות פתוחות ו'פומביות'**, כגון פייסבוק או אינסטגרם. אם בכל זאת בחרתם לשתף מידע ברשתות חברתיות – העדיפו לעשות כן בקבוצות 'סגורות' של

¹⁹ השוו: ע"א 8954/11 פלוני נ' פלונית (נבו, 22.5.2014). בעניין זה אסר בית המשפט העליון פרסומו של ספר המתאר מערכת יחסים אינטימית בין גבר לאישה, שנכתב על-ידי הגבר ופורסם ללא הסכמת האישה ובהתנגדותה. בית המשפט דחה את טענת הגבר כי הפרסום אינו מפר את זכותה לפרטיות של האישה משום שמערכת היחסים היוותה חלק מסיפור חייו. על בסיס קביעות אלו טענה פרופ' בלכר-פריגת כי "בהקשר זה יש חשיבות מיוחדת להכרה בזכות לפרטיות ביחסי ילדים עם הוריהם באופן שמגביל את ההורים בהעברת מידע הנוגע גם לילדים, בין היתר על ידי העלאת תמונות שלהם או שיתוף במידע על אודותיהם ברשתות החברתיות". ראו: איילת בלכר-פריגת "הזכות לפרטיות במשפחה" **משפט, חברה ותרבות** ב 359, 339 (2019).

²⁰ [Lillo Montalto & Chris Harris, Mum Faces 10,000 fine if she shares pictures of her son on Facebook](#), [EURONEWS \(Jan 9, 2018\)](#). ברקע הדברים עמד סכסוך גירושין בין אימו של הילד לאביו. פסיקת בית המשפט בעניין זה נסובה בעיקרה על דיני זכויות יוצרים, שכן על-פי הדין האיטלקי, בעל הזכויות בתמונות הוא האדם המופיע בהם. להרחבה ראו: [Lydia Smith, Woman faces £9,000 fine if she posts pictures of her son on Facebook](#), [INDEPENDENT \(Jan. 12, 2018\)](#).

²¹ לפרסום בנושא באתר ספריית הקונגרס האמריקני (Library of Congress) ראו [כאן](#).

חברים/עוקבים ולא בעמודים החשופים לכל באופן פומבי. מומלץ בהקשר זה גם להכיר את מדיניות הפרטיות של הרשתות בהן בחרתם לשתף מידע על אודות ילדיכם.

- בטרם אתם משתפים וחושפים מידע על אודות ילדכם ברשת **שתפו אותו בתהליך**, ובתנאים המתאימים לכך (לדוגמה, כאשר מדובר בילד בגיל ההתבגרות, כאשר אין מניעה לחשוף את המידע, וכאשר טובת הילד אינה מחייבת את שיתוף המידע אודותיו ברשת). **הישתדלו להימנע מלחשוף ולשתף את המידע שלא בהסכמתו.**

הסכמה הוא עיקרון מרכזי בדיני הגנת הפרטיות.²² בהקשר המשפחתי, קבלת הסכמת ילדים לחשיפת מידע על-ידי הוריהם עשויה לתרום לשיח המשפחתי בנושא, וכן לצמצם את האפשרות שהורים יפרסמו, בטעות או בחוסר מודעות, מידע אשר פרסומו עלול לפגוע בילדים או להיתפס על-ידם כבעייתי מבחינה חברתית.

לאור כל האמור **מומלץ כי הורים ישתפו את ילדיהם בהחלטותיהם לשתף ולחשוף מידע הנוגע אליהם ברשת ובמסגרת זו, ככל שהדבר אפשרי מבחינת גילו של הילד, ישתדלו גם לקבל את הסכמתם לכך**. המלצה זו נכונה במיוחד ביחס לחשיפת ושיתוף של מידע רגיש, וביחס להורים למתבגרים אשר יכולים, מפאת גילם, להביע את דעתם בנושא.²³

- אם אתם משתפים תמונות וסרטונים של ילדכם כחלק מפעילות מסחרית (לדוגמה, במסגרת שיווק ופרסום מוצרים ברשת) – **רצוי להקפיד הקפדה יתרה כי הדבר נעשה בהסכמת ילדיכם, ככל שהדבר אפשרי מבחינת גילו של הילד**. זכרו: סעיף 2(6) לחוק הגנת הפרטיות קובע כי שימוש ללא הסכמה בשמו של אדם, בתמונתו, או בקולו, למטרות רווח, מהווה פגיעה בפרטיות.

- **מומלץ להימנע מחשיפה ושיתוף של כל מידע שפרסומו עלול ליצור לילדכם מבוכה או להשפילו, בעת מועד הפרסום או בעתיד**. חשיפת מידע שכזה, בנסיבות מסוימות, עלולה להיחשב גם הפרה של הוראות חוק הגנת הפרטיות.

זכרו: סעיף 2(4) לחוק הגנת הפרטיות קובע כי פרסום ללא הסכמה של תצלומו של אדם בנסיבות שבהן עלול הפרסום להשפילו או לבזותו, מהווה פגיעה בפרטיות.

- **השתדלו להימנע מפרסום מידע העשוי לשמש להזדהות או לאימות זיהוי, כגון: עיר הולדתו של הילד; שם בית ספרו; שם הנעורים של הוריו; שם חיית המחמד שברשותכם, וכן הלאה, יש לקחת בחשבון שהמידע עלול לשמש בעתיד להונאה או לגניבת זהות.**

²² סעיף 1 לחוק הגנת הפרטיות קובע כי "לא יפגע אדם בפרטיות של זולתו ללא הסכמתו".

²³ להרחבה על ההבחנה המשפטית בין ילדים על סמך גילם ויכולותיהם (עיקרון הכשרים המתפתחים) ראו לדוגמה: תמר מורג "עשרים שנה אחרי: תפיסת זכויות הילד על-פי האמנה בדבר זכויות הילד" **זכויות הילד והמשפט הישראלי**, 51-54 (תמר מורג עורכת, 2010).

- הימנעו מפרסום תמונות וסרטונים המציגים את ילדכם בעירום או בסיטואציות אינטימיות.

זכרון: פרסום תמונות עירום של ילד שמלאו לו חמש שנים, ושיש בפרסום כדי לזהותו, הוא אסור על-פי סעיף 24 לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 (להלן: 'חוק הנוער'). פרסום תמונות וסרטונים אינטימיים או בעלי אופי מיני בהם מופיעים ילדים אסור גם מתוקף הוראות סעיף 214(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.²⁴

- מומלץ להימנע, ככל הניתן, משיתוף וחשיפה של מידע רגיש על אודות ילדכם (כגון מידע רפואי ומידע על נטייה מינית) או מידע העלול להביא לחשיפתו של מידע שכזה. אם אתם מעריכים כי חשיפה ושיתוף מידע שכזה הם נדרשים, בחנו אפשרות לחשוף את המידע באופן אנונימי שימנע את חשיפת זהותכם וזהות ילדכם.

לדוגמה, אם ברצונכם להתייעץ עם הורים אחרים ברשת, שקלו לעשות כן מחשבון או פוסט אנונימיים, ולהימנע מחשיפת פרטים מזהים או כאלו שמתוכם ניתן יהיה לזהות אתכם ואת ילדכם.

זכרון: סעיף 24 לחוק הנוער אוסר על פרסום שמו של קטין או כל פרט אחר העשוי להביא לזיהוי, כאשר מדובר בקטין שהובא בפני בית המשפט או ניסה להתאבד. הסעיף אוסר גם על פרסום דבר בעניין מצבו הבריאותי, הגופני או הנפשי של קטין בהליך משפטי, למעט דבר שגילויו אינו מהווה "פגיעה של ממש" בפרטיותו. כמו כן חל איסור על פרסום דבר המקשר קטין לבדיקה, טיפול או אשפוז פסיכיאטרי.

- הישתדלו שלא לחשוף או לשתף מידע העלול לפגוע בדימוי של ילדכם אל מול חבריו וביכולתו לעצב דימוי זה ולשלוט בו כראות עיניו. אם אתם לא בטוחים, התייעצו עם ילדכם.

- מומלץ כי בעת פרסום תמונות תמנעו מחשיפת פניו של ילדכם, במיוחד אם הפרסום נעשה באופן פומבי ונרחב, וכשמדובר בילדים צעירים. בעניין זה ניתן, לדוגמה, להשתמש בטכנולוגיות לטשטוש פנים או בכלים להסתרתם, כגון "הדבקת אימוג'יי" על פניו של הילד בתמונה.

- שיקלו למחוק מידע שפרסמתם על ילדכם מרשתות חברתיות בנסיבות בהן כבר אין צורך בהמשך פרסומו. זכרו שמחיקת מידע מעמוד ברשת חברתית אין משמעה מחיקת המידע ממאגר המידע של הרשת.

- הימנעו מפרסום ברבים של מידע אישי על אודות ילדיהם של אחרים (לרבות תמונות וסרטונים בהם מופיעה דמותם), בוודאי אם לא התקבלה לכל הפחות הסכמת הוריהם. כאשר מדובר במתבגרים, רצוי לקבל גם את הסכמת הילדים עצמם.

²⁴ ראו גם: ע"פ 1269/15 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו) 23.12.15.

○ לסיכום, בטרם אתם חושפים ומשתפים מידע על אודות ילדיכם ברשת, מומלץ לשאול:

- ❖ האם קיימת הצדקה לשיתוף המידע ברשת;
- ❖ האם שיתוף המידע עלול לפגוע בילדכם, כעת או בעתיד;
- ❖ האם המידע כולל מידע האסור לפרסום על-פי הוראות חוק הנוער;
- ❖ האם שיתוף המידע עשוי להביא להשפלתו או ביזויו של ילדכם;
- ❖ האם יש צורך בשיתוף כלל המידע או שמא ניתן להסתפק בשיתוף של מידע חלקי;
- ❖ האם ניתן לשתף את המידע באופן שלא יביא לזיהוי ילדכם;
- ❖ האם ניתן לשתף את ילדכם בתהליך ולקבל את הסכמתו לשיתוף המידע;
- ❖ מהי הפלטפורמה המתאימה ביותר לשיתוף המידע;
- ❖ מהי קבוצת האנשים המינימלית שצריכה להיחשף למידע;
- ❖ האם שיתוף המידע עלול לפגוע בפרטיותם של ילדים אחרים.